

Nota van toelichting

Motivering ten aanzien van de wijzingen van het besluit.

De ontwikkeling van de inzichten in de psychiatrische behandeling en – verpleegkunde in de laatste decennia heeft er toe geleid, dat de psychiatrische inrichting met het oog op de hoge eisen van onderzoek en behandeling en in verband met de in betekenis toenemende gerichte psychiatrische (re)validatie over bekwaame verpleegkundigen moet kunnen beschikken.

Hiernaast breidt de sociaal psychiatrische zorg zich steeds verder uit.

Uit deze motivatie vloeit voort dat op korte termijn een aanpassing noodzakelijk is geworden van de regeling van de opleiding voor het diploma B voor ziekenverpleging, zoals deze is opgenomen in de beschikking van de Ministers van Arbeid, Handel en Nijverheid en van Binnenlandse Zaken en Landbouw van 2/6 december 1929 (*Stcrt.* 246) en in het bijzonder van het bij die beschikking gevoegde praktijk- en rapportenboekje, dat niet meer aan de huidige eisen op het gebied van de psychiatrische verpleegkunde is aangepast.

Aangezien het in het voornemen ligt het gehele terrein van de opleidingen in de sectoren van de A- en de B-verpleging te doen bestuderen door een vaste commissie van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid, zijn in het onderhavige besluit slechts de meest urgente wijzigingen aangebracht. Hierbij zij aangetekend dat het raam van dit gewijzigd besluit voldoende ruimte biedt aan de instellingen tot het experimenteren met de B-opleiding, hetgeen uiteraard in nauw overleg met de Geneeskundige Hoofdinspectie voor Geestelijke Volksgezondheid zal moeten geschieden.

In genoemde commissie zal ook de opleiding op het gebied van de zwakzinnigenzorg worden betrokken, welke momenteel nog geen wettelijke erkenning bezit.

Op grond van boven uiteengezette argumentatie zijn de volgende essentiële wijzigingen aangebracht:

- de toelatingsleeftijd is van 18 jaar op 17 jaar en 7 maanden gebracht, met de mogelijkheid tot ontheffing van deze leeftijdseis wanneer de opleiding wordt gevolgd in een inrichting welke voldoet aan nader te stellen voorwaarden

- de leeftijdseis van 21 jaar voor toelating tot het eindexamen is komen te vervallen

- voor toelating tot de opleiding is een algemene ontwikkeling op Mulo/Mavo IV-niveau verplicht gesteld, waarbij een mogelijkheid tot ontheffing door de Geneeskundig Hoofdinspecteur voor de Geestelijke Volksgezondheid is geschapen

- bij de praktische opleiding en bij het examen van het praktisch gedeelte is een verpleegkundig verslag ingevoerd

- het praktijk- en rapportenboekje is vervangen door een Overzicht Praktische Opleiding. Dit Overzicht heeft tot doel de docent en de leerling inzicht te geven in de door deze laatste verrichte opleidingsactiviteiten, terwijl het ook dienstig is bij een overgang naar een andere opleidingsinrichting. De vreemde docenten zullen zich aan de hand van dit Overzicht een indruk kunnen vormen over de door betrokkene genoten opleiding.

Na ontvangst van het advies van de Centrale Raad voor de Volksgezondheid zullen de besluiten inzake de opleidingen A en B voor ziekenverpleging wederom in studie worden genomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

A. Artikel 19. In het eerste lid is onderdeel *e* geschrapt.

B. Artikel 19A. In dit artikel zijn de voorwaarden met betrekking tot de toelatingsleeftijd, de gezondheidsverklaringen en het niveau van algemene ontwikkeling opgenomen.

Wat het onder I gestelde betreft, zij er op gewezen dat onder aanvang van de opleiding wordt verstaan de datum waarop de leerling als zodanig in de inrichting in dienst is getreden. In het tweede lid is de mogelijkheid geschapen, dat door de Geneeskundige Hoofdinspecteur voor de Geestelijke Volksgezondheid ontheffing van de gestelde toelatingsleeftijd wordt verleend, waarvoor nadere voorwaarden zullen worden opgesteld. In deze voorwaarden zal onder meer worden gesteld dat de waarborg aanwezig moet zijn dat:

- de jongere leerlingen op verantwoorde wijze kunnen worden opgevangen
- over het nodige personeel wordt beschikt voor de begeleiding van deze leerlingen.

Wat het onder III gestelde betreft, is tevens de mogelijkheid geschapen dat genoemde Hoofdinspecteur ontheffing van de eis van algemene ontwikkeling verleent, aangezien het voor een aantal inrichtingen niet mogelijk zal zijn het beleid ten aanzien van de aanneming van leerlingen, die voldoen aan de gestelde eis van algemene ontwikkeling, op zeer korte termijn aan te passen.

Gedurende een periode van ten hoogste 2 jaar zal bij de aanvragen tot ontheffing van deze laatste voorwaarde inzake de algemene ontwikkeling grote soepelheid worden betracht.

C. Artikel 20. Gelijk reeds in de algemene toelichting is vermeld, is het ‘praktijk- en rapportenboekje’ vervangen door een ‘Overzicht Praktische Opleiding’, dat volledig aan de moderne psychiatrische verpleegkunde is aangepast.

Ten aanzien van de theoretische opleiding is gesteld dat *tenminste* de in dit artikel genoemde vakken moeten worden gegeven.

Teneinde de huidige opvattingen ten aanzien van de psychiatrische behandeling en –verpleegkunde in de opleiding tot haar recht te laten komen, is het wenselijk dat er naar wordt gestreefd dat de volgende leerstof wordt behandeld:

A. Leerstof betreffende de gezonde mens

- leer van het menselijk gedrag en tussenmenselijke verhoudingen
- anatomie en fysiologie (w.o. neuro-anatomie en fysiologie)
- lich. hygiëne en psycho-hygiëne
- eerste hulp bij ongelukken
- algemeen vormende vakken

B. Leerstof betreffende de zieke mens

- psycho-pathologie en psychiatrie
- psychiatrische behandeling
- psychiatrische verpleegkunde (incl. geschiedenis)
- ziekteleer
- alg. verpleegkunde
- algemene neuropathologie

C. Noodzakelijke complementaire leerstof

- culturele vorming, persoonlijkheidstoerusting en gespreksvoering
- expressievakken
- sport en spel
- organisatie en administratie
- maatschappelijke gezondheidszorg
- excursies.

Bij de praktische opleiding is de opstelling door de leerling van een verpleegkundig verslag ingevoerd, waarbij de leerling zich dient bezig te houden met de evaluatie van het verpleegkundig handelen ten opzichte van één of meer patiënten tijdens het ziekteproces, of wel ten opzichte van één of meer groepen patiënten in een bepaalde situatie.

D. Artikel 28. In dit artikel is de voorwaarde geschrapt dat voor toelating tot het examen de leeftijd van 21 jaar moet zijn bereikt.

E. Artikel 29. Bij het gestelde met betrekking tot het praktisch examen is opgenomen dat dit onderdeel mede wordt geëxamineerd, aan de hand van het door de leerling tijdens de opleiding opgesteld verpleegkundig verslag. Hiermede zal een integratie tussen theoretische en praktische kennis kunnen worden bevorderd.

Artikel II

In dit artikel is een overgangsbepaling opgenomen, krachtens welke de bepalingen van artikel 20 onder B en artikel 29 onder B ten aanzien van het Overzicht Praktische Opleiding en van het verpleegkundig verslag nog niet van toepassing zijn op de kandidaten die in 1970 en 1971 het examen ter verkrijging van het diploma B voor ziekenverpleging afleggen.

De Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

B. Rooivink.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid,

R.J.H. Kruisinga.